

RIGSARKIVET

Rapport

Rigsarkivets tilsyn 2020 med statslige myndigheders dokumentation

---

INDLEDNING

Kære myndigheder

I 2020 gennemførte vi i Rigsarkivet et tilsyn med statslige myndigheders arkivdannelse både for it-systemer og på papir. Tilsynet gik i gang den 24. februar 2020 med tidsfrist for besvarelse den 2. april 2020.

Men ligesom alt andet blev tilsynet påvirket af coronapandemien, som ramte Danmark i marts 2020 og medførte hjemsendelse af alle offentligt ansatte. Den oprindelige tidsfrist for besvarelserne blev derfor rykket til den 15. juni 2020 for it-systemer og den 1. september 2020 for papirarkivalier.

Rigsarkivet vil gerne takke for besvarelserne. Trods den svære situation har 298 myndigheder udfyldt tilsynets spørgeskema. Vi har nu gennemgået besvarelserne og giver her et overblik over resultaterne af tilsynet. Du kan læse en mere detaljeret information i Bilag A: Gennemgang af indberetninger i Rigsarkivets tilsyn 2020

Med venlig hilsen

Anne-Sofie Jensen
Rigsarkivar/Direktør

Photo: Torben Eskerød

HVORFOR ET TILSYN?

Formålet med tilsynet var:

- At varetage Rigsarkivets tilsynspligt jf. arkivlovens § 10, stk. 4
- At indhente oplysninger om myndighedernes arkivdannelse for at kunne planlægge aflevering og bevaring af dokumentation af den statslige sektor i de kommende år

IT-SYSTEMER

Anmeldelseefterslæb

Der er indberettet 3635 it-systemer, heraf 1517 it-systemer, som ikke tidligere er anmeldt til Rigsarkivet. Myndighederne er blevet bedt om at anmelde systemerne, så Rigsarkivet kan beslutte om, om data skal bevares eller ej. Det er nødvendigt, at systemerne anmeldes til Rigsarkivet, da myndigheder ikke må slette data i dem, før det er besluttet, om de skal afleveres til Rigsarkivet.

Rigsarkivet vil i løbet af 2021 træffe beslutning for it-systemer anmeldt i forlængelse af tilsynet. På grund af den store mængde kan Rigsarkivet ikke overholde den normale tidfrist på 60 dage ved anmeldelser. Hvis det giver jer problemer i forhold til sletning af data, kan I kontakte Rigsarkivet. Anmeldelser af nye ESDH-systemer bliver dog behandlet inden for 60 dage.

Vi anbefaler, at myndigheder får skrevet anmeldelse til Rigsarkivet ind i deres procedure, governance for it-systemer eller lignende. Rigsarkivet vil desuden undersøge, hvordan vi fremadrettet bedre kan hjælpe myndigheder med at overholde anmeldelsesforpligtelsen jf. cirkulære nr. 9290 af 21. juni 2013.

Journalisering af e-post og andre bevaringsværdige oplysninger

Tilsynet viser, at myndigheder journaliserer bevaringsværdige oplysninger, og at størstedelen gør det i et ESDH-system, som er vurderet bevaringsværdigt af Rigsarkivet. Dette var forventet, men det er fortsat vigtigt at være opmærksom på, at dokumentation af den statslige forvaltning arkiveres korrekt, så vi bringer viden om nutiden med videre til fremtiden.

Anvendt teknologi og Rigsarkivets retningslinjer for aflevering

En del myndigheder har oplyst, at de anvender formaterne geodata (23 %) og CAD (20%), over halvdelen af myndighederne bruger en cloud-løsning, mens kun 15 % bruger it-løsninger med kunstig intelligens. I Rigsarkivet anvender vi informationen til at planlægge og prioritere bevaringsindsatsen, så det er muligt at aflevere alle formater, og at det sker så billig og nemt som muligt.

Myndigheder har behov for at kunne tilgå egne data

182 myndigheder har oplyst, at de ønsker at kunne få adgang til egne data efter aflevering til Rigsarkivet. Heraf har 167 angivet behov for at kunne lave opslag i og udtræk af data. Rigsarkivet har nu et godt indtryk af myndighedernes behov for at kunne tilgå afleverede data, der stadig er i administrativt brug.

Vi kan i den forbindelse henvise til vores nuværende myndighedsservice, hvor vi foretager enkeltopslag i arkiveringsversioner, uden at myndigheden skal ansøge Datatilsynet, hvis opslaget ikke omfatter oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold. Derudover vil brugerønsket indgå i vores udvikling af et system med online-adgang til afleverede data.

Forskningsdata - hvilke myndigheder har forskningsdata?

Gennem tilsynet har vi fået et overblik over, hvilke myndigheder der har forskningsdata, som vi ikke i forvejen havde kendskab til. I løbet af 2022 vil vi målrette vores indsats for at indhente forskningsdata fra disse myndigheder ved at gå i dialog med dem og aftale plan for anmeldelse jf. reglerne i bekendtgørelse 514 af 20. april 2020 om anmeldelse af forskningsdata skabt af statslige myndigheder.

PAPIRARKIVALIER

Gode data om papirarkivalier i de statslige arkivkælder

Indledningsvis vil vi gerne kvittere for kvaliteten af besvarelserne i tilsyn 2020 for papirarkivalier. Det giver gode data at arbejde med, og gør det kommende planlægningsarbejde lettere.

Der er indberettet 187 km papirarkivalier, hvoraf ca. 150 km er skabt før 2010. Forvaltningen er blevet digital, og Rigsarkivet vil nu gå i gang med at planlægge afleveringen af de sidste statslige papirarkivalier, som forventes at kunne afleveres i tiden frem til 2030.

Aflevering af de sidste statslige papirarkivalier

Ifølge arkivlovens § 11 kan Rigsarkivet tage betaling for omkostninger ved bevaring af papirarkivalier, der efter en nærmere fastsat dato ikke er blevet digitale. Rigsarkivet vil i samarbejde med Kulturministeriets departement undersøge mulighederne for at tage paragraffen i anvendelse. Det vil i givet fald betyde, at Rigsarkivet kun modtager papirarkivalier, som stadig skabes i den statslige forvaltning, mod betaling.

En del myndighederne har oplyst, at de stadig anvender dele af deres papirarkiv ofte. Rigsarkivet vil i de konkrete afleveringer undersøge behovet sammen med myndigheden og afklare, om f.eks. digitalisering af de dele, der stadig er i brug, kan være en løsning.

Myndighederne har oplyst, at der stadig er medarbejdere ansat med kendskab til papirarkivalierne. Rigsarkivet vil i afleveringssager bede om, at de pågældende medarbejdere tilknyttes afleveringssagen, da kendskabet er en uvurderlig hjælp for både myndigheden og Rigsarkivet.

Samtidig er det Rigsarkivets erfaring, at kendskabet til papirarkivalier i mange år har været dalende hos myndighederne. Identifikation af en arkivserie er svær, og det kan være svært at forstå betydningen af en journalplan for journalsager på papir for medarbejdere, der kun har arbejdet med ESDH. Det betyder, at medarbejdere ikke forstår bevarings- og kassationsbestemmelser, der omtaler bevaring og kassation af saggrupper. Rigsarkivet anbefaler derfor, at myndigheder anvender leverandører med kendskab til papirarkivalier til det afleveringsforberedende arbejde. Rigsarkivet vejleder dog altid gerne i forløbet.

Status for opbevaringsforhold og skader

Kun ca. halvdelen af myndighederne kontrollerer, om opbevaringsforholdene for papirarkivalier er i orden, og 9 myndigheder har oplyst om større vandskader, som Rigsarkivet vil følge op på. Skader skal rettes op inden aflevering, og skader på papirarkivalier gør afleveringen omkostningsfuld. Rigsarkivet vil skærpe vejledningen om korrekt opbevaring af papirarkivalier, indtil de skal afleveres til Rigsarkivet.

RIGSARKIVET

www.sa.dk